

UMEÅ UNIVERSITET

Hantera och dela intervjudata

Ett juridiskt perspektiv på känsliga personuppgifter och öppna data

2024-02-06 Elisabeth Mach, universitetsjurist, Umeå universitet

Den statliga värdegrunden

- Demokrati
- Legalitet
- Objektivitet
- Fri åsiktsbildning
- Respekt
- Effektivitet och service

Offentlighetsprincipen

- **2 kap 1 § TF**

Till främjande av ett fritt meningsutbyte, en fri och allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande ska var och en ha rätt att ta del av allmänna handlingar.

- Sedan 1766
- Gäller alla myndigheter, kommuner och regioner
 - Många universitet är statliga myndigheter
- Offentlighet är grundregeln
 - Kan endast begränsas av lag
- Det handlar om demokrati

Offentlighetsprincipen för forskare

- Vad är allmän handling?
- Allmänna handlingar från andra myndigheter är tillgängliga
- Data och resultat från din forskning är allmän handling

Öppna data och offentlighetsprincipen

- Forskningens utveckling
 - Återanvändning av data
 - Granska forskningens kvalitet
 - Nya vinklingar och nya samarbeten
- Demokrati och öppenhet i forskning
 - Offentligt finansierad forskning bör vara öppet tillgänglig
 - Data är en värdefull tillgång

Så öppet som möjligt, så skyddat som nödvändigt

- Sekretess
 - Regleras i offentlighets- och sekretesslagen
 - Tystnadsplikt
 - Undantag och överföring av sekretess
- GDPR
 - Skydda personlig integritet
 - När och hur får personuppgifter behandlas
 - Skyddsåtgärder
 - Organisatoriska
 - Tekniska
 - Innehåller inga sekretessbestämmelser

Personuppgifter

- Vad är personuppgifter
- Vem är personuppgiftsansvarig
- Olika kategorier av personuppgifter
- Rättslig grund
- Uppgiftsminimering
- Informationsplikt

Känsliga personuppgifter

- Vad är känsliga personuppgifter?
- Förbud att behandla känsliga personuppgifter
 - Etikprövad forskning
- Sekretess gäller ofta
 - T.ex. hälsa, sexualliv, behandling i strid med GDPR

Sekretess

- Sekretessprövning
- Överförd sekretess
 - Forskningsändamål
 - Data från andra myndigheter

Jag får inga deltagare om jag inte kan lova att deras information är hemlig

- Lova inget du inte kan hålla
- Lär känna din data – gör informationsklassning och ev. riskanalys
 - Ger koll på dataflödet.
- Fundera kring vilka sekretessregler som kan vara aktuella.
- Känsliga personuppgifter; bara tillgängliga om mottagaren har rättslig grund
 - T.ex. etikprövade forskningsprojekt
- Organisatoriska åtgärder
- Tekniska åtgärder
 - Kom ihåg hela processen – lagring, analys, delning etc.

Kan jag dela forskningsdata i repositorer

- Rättslig grund?
- Kan anonymiserade data publiceras?
- Tillgängliggöra metadata – ej PU behandling.

Var vaksam på

- Oavsiktlig insamling av personuppgifter
- Hur frågor utformas.
 - I t.ex. enkäter – går det att använda kryssrutor? Undivka frisvar?
- Delning av känsliga personuppgifter med samarbetspartners
 - Vem är mottagaren, rättslig grund, var finns mottagaren
 - Vad står det i etikprövningstillstånd?
 - Finns sekretess? Finns undantag?
- Överförd sekretess